

Kainuun liiton lausunto Karelia rajanylittävän yhteistyön rahoitusohjelmasta 2021–2027

Kainuu osallistuu rajanylittävää yhteistyötä edistävän Karelia CBC- rahoitusohjelman 2021–2027 toteuttamiseen ohjelma-alueella, jonka muodostavat Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnat Suomesta, sekä Karjalan tasavalta Venäjältä. Ohjelmaa rahoittavat Euroopan Unioni sekä Suomen ja Venäjän valtiot. Ohjelman kokonaisrahoitus vahvistetaan syksyn 2021 aikana.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että rahoitusohjelmaa on valmisteltu laajassa yhteistyössä ohjelma-alueen sidosryhmien kanssa. Erilaisia sidosryhmäläisyyksiä ohjelman teemoista ja toimintalinjojen sisällöistä on järjestetty valmisteluajana yhteensä 10 kappaletta, ja sidosryhmille on toteutettu kaksi kyselyä. Ohjelman strategista ympäristövaikutusten arviointia on valmisteltu yhteistyössä maakuntien liittojen koordinoimien alueellisten SOVA-ryhmien sekä muiden ympäristöasiantuntijoiden kanssa.

Kainuun liitto toteaa, että ohjelmaan valitut toimintalinjat vastaavat ohjelma-alueen yhteisesti määriteltyihin kehittämistarpeisiin ja -haasteisiin, joista Kainuun kannalta erityisen akuutteja ovat väestön ikääntyminen, osaavan työvoiman puute sekä koronapandemian vaikutukset aluetalouteen erityisesti kansainvälisen matkailun osalta.

Kainuun liitto pitää merkittävänä, että Karelia rajanylittävän yhteistyön rahoitusohjelman tuella voidaan tulevina vuosina parantaa aluetalouden muutosjoustavuutta ja koronan vaikutuksista toipumista rahoittamalla hankkeita, joissa voidaan muun muassa kehittää yhteisiä, uusia rajanylittäviä tuotepaketteja ja yhteisiä pilotteja esimerkiksi matkailun, kulttuurin, ympäristötekniikan ja kiertotalouden eri aloilla.

Kainuun liitto korostaa alueellisen omistajuuden merkitystä rajanylittävän yhteistyön ohjelman toteuttamisessa. Vahva alueellinen omistajuus lisää rahoitettavien hankkeiden tulosten kestävyttä ja vaikuttavuutta. Karelia rahoitusohjelman alue kattaa koko Euregio Karelia yhteistyöalueen. Ohjelman matkailu- ja kulttuuritoimintalinjat on valmisteltu aktiivisessa yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa Euregio Karelia yhteistyöstrategiaan pohjautuen.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että ohjelman sisältö vastaa alueellisten toimijoiden ja sidosryhmien esille tuomiin kehittämistarpeisiin. Erityisesti **matkailun ja kulttuurin monialaiseen kehittämiseen** - sisältäen tarvittavat investoinnit toimintaedellytysten parantamiseksi – **tulee suunnata riittävästi rahoitusta.**

CBC Karelian ohjelmointikomitea on kokouksessaan 1.10.2021 käsitellyt ohjelmaluonnosta ja päättänyt muuttaa ohjelmarakennetta niin, että se mahdollistaa kahden suuren (yli 2,5 milj. euron) investointihankkeen toteuttamisen. **Kainuun liitto** pitää suurten investointihankkeiden sisällyttämistä ohjelmaan yhteistyöalueen kehittymisen kannalta tärkeänä. **Suurien investointihankkeiden määrää tulee kuitenkin rajata siten, että niitä voidaan toteuttaa enintään yksi (1) kpl Suomen puolella, ja 1 kpl Venäjän puolella.** Ohjelmasta suunnattava enimmäisrahoitus suurille investointihankkeille tulee olla yhteensä enintään 20 % kokonaisrahoituksesta. **Mikäli ohjelmaan sisällytetään suuria investointihankkeita, matkailun ja kulttuurin toimintalinjojen rahoitus tulisi säilyttää suunnitellulla tasolla.**

Rajanylittävän yhteistyön peruslähtökohta on ihmisten välinen kanssakäyminen ja vuoropuhelu. **Kainuun liitto näkee erityisen tärkeänä ihmisten välisen yhteistyön toimintalinjan** (people to people) **sisällyttämisen rahoitusohjelmaan, sekä pienhankkeiden** (kokonaisrahoitus alle 200 000

euroa) **mahdollistamisen ohjelman toteutuksessa**. Pienhankkeet ja yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttöönotto mahdollistavat uusien toimijoiden osallistumisen hankkeisiin aiempaa matalammalla kynnyksellä. Pienhankkeet mahdollistavat ketterien kehittämishankkeiden toteuttamisen ja antavat pienille organisaatioille ja uusille hanketoimijoille mahdollisuuden kartuttaa kansainvälistä hankeosaamista. Tämä turvaa osaamisen jatkuvuutta ohjelma-alueen toimijoiden keskuudessa.

Kainuun liitto näkee ohjelma-alueen kannalta hyödyllisenä, että EU:n ulkorajaohjelmia sääntelevä Interreg-asetus **mahdollistaa aiempaa joustavammin ohjelma-alueen ulkopuolelta tulevien kumppaneiden osallistumisen hankkeisiin**. Joustava lähestymistapa antaa lisäarvoa luomalla mahdollisuuden Karelia ohjelma-aluetta hyödyttäviin yhteistyöhankkeisiin muun muassa Barentsin alueen toimijoiden kanssa.